

שבת הראי"ה

ליקוטים מתורתו של הצדיק והחסיד, מרא דארעא דישראל, שר התורה ורועה ישראל
רבי אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

פרשת
אזרי מות
קדושים
גליון מספר 72

יצא לאור ע"י ארגון 'אור האורות' להפצת תורת הגה"צ הראי"ה קוק זיע"א * שאלות ותגובות ניתן לשלוח לכתובת: רח' הרב צבי יהודה 6 דירה 3 בת-ים, או בדוא"ל: reiyyaa@gmail.com
או להתקשר למספר: 0546573528 * תרומות ניתן להפקיד בבנק הדואר חשבון מס' 20778885 * ניתן לקרוא את העלון גם באתר: www.yeshiva.org.il. ניתן לקבל את העלון במייל מדי שבוע

אורות הפרשה

וְאֶהְבֶּתָּ לְרַעְךָ כָּמוֹךָ [ויט יח].

כשם שכל נמצא יש לו טבע מיוחד, כן כל איש מבני אדם מיוחד בטבעו, עד שיהיו שני אנשים דומים איש בערך רעהו כערך שני מינים זה לזה, וכמ"ש הרמב"ם ב'מורה נבוכים' [ח"ב פרק מ']. רק כשעושים כל מעיינים לתכלית הכללית, אז כל אחד מהפך טבעו ומשוה מידותיו לערך שתהיה התכלית הכללית נאותה על ידו. על כן נעשים כולם כאיש אחד. על כן אמר הלל לאותו הגר "ואהבת לרעך כמוך" הוא כלל כל התורה כולה, ולפי דבריו הוא אפילו למצות שביין אדם למקום גם כן. כי אי אפשר לאהוב את זולתו כמוהו כי אם כשישים לנגד עיניו התכלית הכללית שעל פיה ייחשבו כל אישי המציאות כמו אברים רבים של גוף אחד. וע"י זאת ההשקפה יקיים כל התורה כולה. שרק ע"י כל מצוותיה וחכמתה תהיה נפעלת התכלית הכללית הזו, שהיא התאחדות כל

הבריאה כולה שתהיה לעתיד לבוא. וזה כל פרי העבודה לתקן העולם כולו, לקרב נפרדיו. וזה שם הקב"ה עלינו לעבוד עבודתו. כי הוא ית' רצה ליזכותנו ולהרים מעלתנו. על כן נתן לנו מקום לפעול גדולות כפי האפשרי בחק נברא. וייצר את עולמו בשלמות גדולה, ברואים רבים ונפרדים, ושם לכל אחד טבעו המיוחד ונתן לו דרך להתנהג ע"פ טבעו. אך שם כמו כן כח נפלא שתתאחד כל הבריאה כולה רק אם יהיו אנשים שיאחדו ע"י מצות התורה וחכמתה שהן סגולות לזה. וכשתתאחד כל הבריאה כולה, תהיה השראת אורו ית' עליה ביתר שאת ובברכה רבה, כי תהיה ראויה לקבל שפע גדול של ברכה ושלום" [מגן הראי"ה, 'מדבר שור' דרוש ראשון, עמ' ט"ו].

אורות הראי"ה

"אשרי מי שראה פניו בחלום" ראיון מיוחד עם הרב יעקב קאפל רייניץ שליט"א

מרו הראי"ה זיע"א

"אני מוצא את עצמי מאושר"

- ספר לנו את הסיפור, איך הוא התחיל?
כשהגעתי לארץ, כבר לא הספקתי להגיע לירושלים, לכותל, זה היה אחרי מלחמת השחרור. זה היה בשנת תש"כ, כשהייתי בן עשרים ושבע. גרתי בבני ברק, והיה לי חלום בלילה שאני הולך בסימטאות של העיר העתיקה ופתאום מישוה בא בריצה, תופס אותי ואומר: בא מהר, רוץ, רוץ. לא ידעתי לאן הוא סחב אותי, ורצנו.
- לא זיהית מי סוהב אותך?
לא. פתאום הגענו לאיזה כוך, נכנסתי, וכמו שנכנסתי כנראה השלמתי להם מנין, וראיתי שהרב קוק שוכב שם על המיטה. הוא היה כולו לבן (הוא עמד למות). ר' אריה לויין עומד לידו, והנוכחים אמרו פסוקי וידוי. והתחילו להגיד שם פסוקים שאני לא זוכר אותם, פסוקים מיוחדים בעלי משמעות מיוחדת שהרב קוק הקריא בפני הנוכחים. אחר כך יצאה נשמתו וכיסו אותו.
- זיהית עוד אנשים שם?
לא. ואחרי שכיסו אותו, הרב קוק קם לתחיה, והודה לי שהשלמתי את המנין. ומאוד הסעיר אותי החלום הזה.
- הרגשת שהחלום אמיתי, שזה לא סתם חלום?
כן! זה היה כל כך חזק, שכל דבר זכרתי בדיוק. למחרת כתבתי מכתב לר' אריה לויין, בו סיפרתי שאני נסער מאוד, שחלמתי את החלום הזה, ועל זה הוא השיב לי במכתבו.
- במכתב שכתבת לר' אריה, תארת לו את החלום?
כן. ועל זה הוא השיב לי.
- הרב קוק הודה לעוד אנשים, או רק לך?
לא, לא. רק לי, אני הייתי זה שהשלמתי.

לפני כשלוש שבועות ציינו ברחבי העולם היהודי ארבעים שנה לפטירתו של הגה"צ ר' אריה לויין זצוק"ל, שהיה מגדולי מקורביו ומעריציו של מרן הראי"ה. בעתונות הרחבה, הרבו לעסוק בדמותו הקורנת והמופלאה של ר' אריה, ואף חשפו סיפורים חדשים על חייו. למרות הקשר החזק והבולט בין מרן הראי"ה לר' אריה לויין, בחרו חלק מהכותבים והעורכים להעלים זאת. לעומתם יזכר לטוב העתון 'משפחה' [גליון 900, י"ג ניסן תשס"ט], שבתוך כתבה ארוכה שהקדיש לכך, ציין עובדה זו, ואף תאר את תחילת הכרותו של ר' אריה עם מרן הראי"ה: "[...] בטרם מלאו לו עשרים שנה זכה ר' אריה לחונן את עפרה של ארץ ישראל לאחר יסורים וטלטולי דרך קשים. הוא ירד בנמל יפו בראש חודש ניסן תרס"ה ומיד התקבל אצל המרא דאתרא הגאון רבי אברהם יצחק הכהן קוק שכינה אז כרבה של יפו וזה קירבו מאוד. מאד החלה ביניהם התקשרות נפשית הדקה כאשר רבי אריה הפך לתלמיד מובהק להגראי"ה קוק ומעריצו הנלהב עד יומו האחרון. הגראי"ה קוק צייד אותו באותו מעמד במכתב המלצה לגאון רבי יצחק וינוגרד ראש ישיבת תורת חיים שיקבלו לשיבתו [...] כעבור כמה שנים מקבל האברך הצעיר כתב סמיכה להוראה על ידי הגאונים רבי שמואל סלנט, רבי חיים ברלין ורבי אברהם יצחק הכהן קוק". בהמשך הכתבה הנ"ל, הובא סיפור לא מוכר, מיוחד במינו, ממנו אפשר לטעום עוד מהערצתו הגדולה של ר' אריה למרן הראי"ה. בעל הסיפור הוא ר' יעקב קאפל רייניץ שליט"א, המתגורר כיום בגוש עציון. ר' יעקב שימש שנים רבות כמפקח במשרד החינוך, ואף הוציא לאור ספרים שונים, ביניהם פירושו של האדר"ת על בעל הטורים. בעקבות פריסום הסיפור בעתון 'משפחה', פנינו אל ר' יעקב, ובקשנו לערוך עמו ראיון. הוא נאות בשמחה, וסיפר לנו את הסיפור מראשיתו ועד סופו, כפי שהוא לפניכם.

העלון מוקדש להצלחת גבריאל ראי בן נאוה בתיה

[...] חיים וברכה למשמרת שלום לכבוד ידידי הנכבד הרה"ג מוה"ר יעקב ק' רייניץ הי"ד יקרת מכתבו מיום ט"ז למטמונים אשר הרעיש אותי ברגש נורא מהחלום הטוב קבלתי תמול. הדלקתי נר נשמה לע"נ ואמרתי לבני לכבודו חלמא טבא חזית חלמא דידך טבא הוא וטבא להווי רחמנא שוי' לטב לחיים ולשלם.

אשרי מי שראה פניו בחלום, פניו המאירים כספירים בלהבות אש קודש אשר אני מוצא את עצמי מעט מאושר אשר גם אני הייתי במקום הקדוש שם. "ויחי עוד לנצח לא יראה השחת, וכתוב בתריה כי יראה חכמים ימותו".

בפרט לעשות נחת רוח כ"כ גדול ונורא חסד ואמת על פי התורה הק', כאשר כבודו כתוב והמנוח זצוק"ל זי"ע קם בתחיית המתים והודה על החסד של אמת. אין לשער גדול זכותו של כ' שזכה מה שזכה וחבל על שנשכח מאתו הפסוקים אשר הקריא רבינו זי"ע.

וישלח לנו הקב"ה את גואל צדקנו ויקבץ גלויותנו ויבנה בית מקדשנו ותפארתנו ומלאה הארץ דעה את ה' וכו' ועיננו רואות את מורנו המורה לצדקה.

ברוב תורות אשר הואיל בטובו להודיעני מזה. בכבוד, אריה-לוין

ענין חיים
 יום. עשירי בשבוע שמואל כי ט"ב לא נחמנו. ט"ב תיך לך. ירושלם עקב חובא
 חיים וברכה למשמרת שלום לכבוד ידידי הנכבד מוה"ר יעקב ק' רייניץ הי"ד
 יקרת מכתבו מיום ט"ז למטמונים אשר הרעיש אותי ברגש נורא מהחלום הטוב
 הדלקתי נר נשמה לע"נ ואמרתי לבני לכבודו חלמא טבא חזית
 חלמא דידך טבא הוא וטבא להווי רחמנא שוי' לטב לחיים ולשלם
 אשרי מי שראה פניו בחלום פניו המאירים כספירים בלהבות אש קודש
 מאושר אשר גם אני הייתי במקום הקדוש שם. "ויחי עוד לנצח לא יראה
 השחת, וכתוב בתריה כי יראה חכמים ימותו".
 בפרט לעשות נחת רוח כ"כ גדול ונורא חסד ואמת על פי התורה הק',
 כאשר כבודו כתוב והמנוח זצוק"ל זי"ע קם בתחיית המתים והודה על החסד של
 אמת. אין לשער גדול זכותו של כ' שזכה מה שזכה וחבל על שנשכח מאתו
 הפסוקים אשר הקריא רבינו זי"ע.
 וישלח לנו הקב"ה את גואל צדקנו ויקבץ גלויותנו ויבנה בית מקדשנו
 ותפארתנו ומלאה הארץ דעה את ה' וכו' ועיננו רואות את מורנו המורה
 לצדקה.
 ברוב תורות אשר הואיל בטובו להודיעני מזה.
 בכבוד, אריה-לוין

מכתבו של ר' אריה לויין לרב רייניץ

הגרי"ש אלישיב: "הוא הגדול מכולם!"

כל משפחתו של ר' אריה הייתה קשורה מאוד למרן הראי"ה. כך למשל מורו ורבו – גדול המקובלים ר' שלמה עליאשוו זצ"ל, היה בידידות גדולה עם מרן הראי"ה. מחותנו – ר' אברהם אלישיב זצ"ל (חתנו של בעל הלשם) היה מבאי ביתו של מרן הראי"ה. ויבלחט"א גם פוסק הדור – הגאון ר' יוסף שלום אלישיב שליט"א, הנכד, שעלה ארצה בסיועו של מרן הראי"ה, ואף זכה שהראי"ה יסדר את קידושו. חתן נוסף של ר' אריה – הגאון ר' שמואל אהרן יודלביץ זצ"ל, שהיה מגאוני הדור, היה מקורב מאוד למרן הראי"ה. גם הגאון ר' חיים יעקב לויין, בנו של ר' אריה, היה תלמידו חביבו של מרן הראי"ה. לפני כמה חודשים סיפרנו בהרחבה על כל זאת.

נוסיף כאן סיפור חדש, שהגיע אלינו לאחרונה, המלמד אותנו על ההערצה הגדולה עליה חונכו וגדלו בני משפחתו וקרוביו של ר' אריה, ובתוכם הגאון רבי יוסף שלום אלישיב שליט"א. את הסיפור שמענו מפי הרב ישראל משה סלומון שליט"א (בנו וממשיך דרכו של הרב ברוך שמעון סלומון זצ"ל, רבה של פתח תקווה שנפטר לפני כמה חודשים) במעמד שירת הים בשביעי של פסח:

"מסורת חשובה היא המעמד הזה של אמירת שירת הים בליל שביעי של פסח במנגינות המקובלות מבית מרן הרב זצ"ל והרב חרל"פ זצ"ל. פעם נכנסתי עם אבא זצ"ל אצל מרן הרב אלישיב והיה זה בעידן דחזותא והם דיברו מעניינים שונים ולא אמר הכובד ראש הרגיל שהיה ביניהם מדברים בדברי תורה. ואז שאל אבא את מרן הרב אלישיב על ההכרות שהיתה לו עם הרב קוק זצ"ל והוא אמר "הוא היה גאון וצדיק ראשו בשמים, אגרויסע פון אלע" (הוא הגדול מכולם)".

והמשיך הרב ישראל: "מי שמבין את משמעות הביטוי הזה יכול להבין עד כמה גדול הוא היה". יש לציין, כי סבו של הרב ישראל משה סלומון שליט"א, הרב דוד סלומון זצ"ל, עלה לארץ יחד עם הרב שאול ישראל זצ"ל והרב אברהם שדמי זצ"ל, ע"י סיועו של מרן הראי"ה, ומיד הלך ללמוד בישיבת 'מרכז הרב'. שם הוא התיידד עם הרב משה צבי נריה זצ"ל. ארבע שנים אחר כך הוא קיבל סמיכה מהגאון ר' יעקב משה חרל"פ זצ"ל.

הגאון ר' יוסף שלום אלישיב שליט"א

■ החלום הזה השפיע עליך לטובה ארוך?

אחרי מלחמת ששת הימים באתי לכותל וראיתי את ר' אריה לויין, ניגשתי אליו ואמרתי לו את שמי – רייניץ. אז הוא אמר בשמחה: "הנה בעל החלומות הזה!"

■ הוא זכר אותך מאז?

כן, הוא היה לו זיכרון פנומנלי. הוא זכר את הסיפור הזה, שהיה בשנת תש"כ, וכשפגשתי אותו זה היה בתשכ"ז, שבע שנים אחרי.

■ סיפור מרגש...

מאוד! הייתי מאוד נסער, זה שהוא קם לתחייה, וגם זה שהוא הודה לי.

במסגרת עבודתו בהוצאת ספר בעל הטורים, נפגש הרב רייניץ עם הרצי"ה קוק, בנו יחידו של מרן הראי"ה. וכך הוא מספר:

אחרי שיצאה המהדורה השנייה, באו אלי ואמרו לי שיש כתב יד של האדר"ת, על בעל הטורים, פירוש שלו. זה היה בישיבת פוניבז. ושם הרב כהנמן נתן לי רשות להעתיק. במהדורה השלישית צירפתי את זה. כשהבאתי את הספר לר' צבי יהודה, הוא סיפר על גדולת הסבא. הלא אביו הרב קוק היה חתנו של האדר"ת! באותה פגישה הוא דיבר איתי על כך שזו זכות להוציא את דברי האדר"ת.

הערצתו של ר' אריה למרן הראי"ה

לפני כמה חודשים, סיפרנו בהרחבה על הקשר המופלא בין מרן הראי"ה לר' אריה לויין. כנגד אלו המנסים להעלים זאת, אולי במחשבה שכך יצילו את כבודו של ר' אריה, כדאי לשוב ולהיזכר ממי קיבל ר' אריה את מידת החסד המופלאה שהייתה בו, ובזכותה התפרסם כל כך.

וכך העיד ר' אריה על עצמו, בהספדו על מרן הראי"ה, כי את מידת החסד זכה לקבל מאת הראי"ה:

"ואני אם אינני כדאי כלל לדבר ולספר בשבחיו של רבינו הגדול לתאר גאון עזו וצדקתו, אמנם במקום גדולתו הייתה ענוותנותו להתקרב אלינו כ"כ להשפיע לכל אחד כפי ערכו שיוכל לקבל [...] שקידתו העצומה בתורה לא הפריעה אותו מלהשתתף כל ימיו בצערן של ישראל, ומסר נפשו עליהם במסירת נפש ממש, כרועה נאמן השליך את נפשו מנגד בעד כל אחד ואחד מישראל... [זכרתי ימים מקדם, כאשר זכיתי לעלות לא"י בשנת תרס"ה, שחרתי את פני רבינו זי"ע ביפו וקיבלני בסבר פנים יפות, כדרכו בקודש לכל אחד. אח"כ הלכנו לשוח מעט בשדה. בדרך קטפתי איהו פרח, והתחלחל רבינו זצ"ל ואמר לי בחיבה: תאמני לי שמימי החרתי שלא לקטוף עשב או פרח אשר יכול לגדול עוד או לצמוח, כי אין עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה ומכה אותו ואומר לו: גדל! ובפרט בארה"ק. הדברים האלו שיצאו מלב טהור וקדוש נכנסו עמוק בלבבי, והתחלתי להרגיש ביותר מידת החמלה על כל דבר" [ואוהב ישראל בקדושה' עמ' 126-128].

ראש חודש אצל מרן הראי"ה

החלום הנ"ל אירע בראש חודש (א' אייר), ולא דבר ריק הוא. ביום זה היו מגיעים צדיקים וחסידים מיקירי ירושלים אל הראי"ה, לקבל את פניו נעים באריכות בספר 'מועדי הראי"ה' עמ' לו – מן. בין הנאספים היו הגרי"מ חרל"פ, האדמו"ר רבי שלמה מזוויהל זי"ע"א, רבי דוד כהן 'הנזיר', ואף רבי אריה לויין.

העלון יוצא לאור בסיוע
 'דַבְּרֵי שִׁיר' –
 הדוכן שלך לספרי קודש
 ומוסיקה יהודית.
 סניף ראשי:
 תחנה מרכזית
 ירושלים.
 פלאפון: 0524 797380.

תרבות יהודית מקורית